

مشکلات مشترک بویلرها و برج‌های خنک‌کن

بویلرها و برج‌های خنک‌کن، در دو مشکل عمدۀ در ارتباط با آب مصرفی با هم مشترک هستند. این دو مشکل عبارتند از ایجاد رسوب و خوردگی. زمانی که بخار توسط بویلر تولید شده و یا آب از برج خنک‌کن تبخیر می‌گردد، مواد معدنی محلول در آب همراه با آن تبخیر نشده و بنابراین، غلظت این مواد به تدریج بالا می‌رود. در طول کارکرد سیستم، مواد معدنی بیشتری نیز از طریق آب اضافه شده برای جبران اتلاف آب در اثر تولید بخار یا تبخیر، به سیستم اضافه می‌شوند. در نهایت، این مواد معدنی به یک سطح مشخص (یا سیکل غلظت) می‌رسند که به دلیل ایجاد رسوب و یا صدمات ناشی از خوردگی، باعث اتلاف بازدهی سیستم می‌شوند. این سطح، یا غلظت، می‌تواند تعیین شده و به یک محدوده مخصوص از هدایت الکتریکی یا TDS در آب، ارتباط داده شود. اغلب افراد، مشکلات مربوط به خوردگی را به آسانی درک می‌کنند. اما تشکیل رسوب نیز به همین اندازه اهمیت دارد. به عنوان مثال، تنها یک هشتۀ اینچ رسوب می‌تواند بازدهی بویلر را به میزان ۱۸ درصد و بازدهی مبدل حرارتی برج خنک‌کن را تا ۴۰ درصد پایین بیاورد. روش‌های مختلفی برای تصفیه آب به منظور کنترل این مشکلات، به کار گرفته می‌شوند. اما باید توجه داشت که حتاً با استفاده از روش‌های تصفیه آب، «تخلیه» بخشی از آب غنی شده از املاح مختلف و جبران آن با آب تازه، به منظور کاهش غلظت کل مواد معدنی موجود در آب، لازم خواهد بود. به منظور صرفه‌جویی در مصرف آب و مواد شیمیایی تصفیه آب، بهتر است ترتیبی داده شود که مواد شیمیایی محلول در آب به حداقل سیکل غلظتی رسیده و در عین حال از مشکلات مربوطه اجتناب شود. از آنجایی که آب تغذیه‌جبرانی از نظر نوع و مقدار مواد معدنی موجود متغیر است، سیکل‌های مجاز غلظت نیز در سیستم متغیر خواهد بود. در نتیجه، آزمایش منظم آب بویلر و برج خنک‌کن به منظور بهینه کردن برنامه‌های تصفیه آب و زمان‌بندی‌های تخلیه آب، ضروری است. آزمایش‌هایی که به طور معمول در این رابطه انجام می‌گیرند، آزمایش‌ها تعیین هدایت الکتریکی یا سختی کل (TDS)، PH و ORP می‌باشند. بسیاری از برج‌های خنک‌کن و بویلرها دارای تجهیزات کنترلی درون خطی هستند که برای تخلیه آب از برج یا بویلر و تغذیه مواد شیمیایی به سیستم مورد استفاده قرار می‌گیرند. این تجهیزات کنترلی، باید در فواصل زمانی معین کالیبره شوند تا از بروز خطا در حسگرها پیشگیری شود. استفاده از تجهیزات خودکار آزمایشی، نیروی انسانی لازم برای کنترل سیستم و احتمال خرابی حسگرها را کاهش می‌دهد.

بویلرها و برج‌های خنک‌کن، در دو مشکل عمدۀ در ارتباط با آب مصرفی با هم مشترک هستند. این دو مشکل عبارتند از ایجاد رسوب و خوردگی. زمانی که بخار توسط بویلر تولید شده و یا آب از برج خنک‌کن تبخیر می‌گردد، مواد معدنی محلول در آب همراه با آن تبخیر نشده و بنابراین، غلظت این مواد به تدریج بالا می‌رود. در طول کارکرد سیستم، مواد معدنی بیشتری نیز از طریق آب اضافه شده برای جبران اتلاف آب در اثر تولید بخار یا تبخیر، به سیستم اضافه می‌شوند. در نهایت، این مواد معدنی به یک سطح مشخص (یا سیکل غلظت) می‌رسند که به دلیل ایجاد رسوب و یا صدمات ناشی از خوردگی، باعث اتلاف بازدهی سیستم می‌شوند. این سطح، یا غلظت، می‌تواند تعیین شده و به یک محدوده مخصوص از هدایت الکتریکی یا TDS در آب، ارتباط داده شود. اغلب افراد، مشکلات مربوط به خوردگی را به آسانی درک می‌کنند. اما تشکیل رسوب نیز به همین اندازه اهمیت دارد. به عنوان مثال، تنها یک هشتۀ اینچ رسوب می‌تواند بازدهی بویلر را به میزان ۱۸ درصد و بازدهی مبدل حرارتی برج خنک‌کن را تا ۴۰ درصد پایین بیاورد. روش‌های مختلفی برای تصفیه آب به منظور کنترل این مشکلات، به کار گرفته می‌شوند. اما باید توجه داشت که حتاً با استفاده از روش‌های تصفیه آب، «تخلیه» بخشی از آب غنی شده از املاح مختلف و جبران آن با آب تازه، به منظور کاهش غلظت کل مواد معدنی موجود در آب، لازم خواهد بود. به منظور صرفه‌جویی در مصرف آب و مواد شیمیایی تصفیه آب، بهتر است ترتیبی داده شود که مواد شیمیایی محلول در آب به حداقل سیکل غلظتی رسیده و در عین حال از مشکلات مربوطه اجتناب شود. از آنجایی که آب تغذیه‌جبرانی از نظر نوع و مقدار مواد معدنی موجود متغیر است، سیکل‌های مجاز غلظت نیز در سیستم متغیر خواهد بود. در نتیجه، آزمایش منظم آب بویلر و برج خنک‌کن به منظور بهینه کردن برنامه‌های تصفیه آب و زمان‌بندی‌های تخلیه آب، ضروری است. آزمایش‌هایی که به طور معمول در این رابطه انجام می‌گیرند، آزمایش‌ها تعیین هدایت الکتریکی یا سختی کل (TDS)، PH و ORP می‌باشند. بسیاری از برج‌های خنک‌کن و بویلرها دارای تجهیزات کنترلی درون خطی هستند که برای تخلیه آب از برج یا بویلر و تغذیه مواد شیمیایی به سیستم مورد استفاده قرار می‌گیرند. این تجهیزات کنترلی، باید در فواصل زمانی معین کالیبره شوند تا از بروز خطا در حسگرها پیشگیری شود. استفاده از تجهیزات خودکار آزمایشی، نیروی انسانی لازم برای کنترل سیستم و احتمال خرابی حسگرها را کاهش می‌دهد.

آب برج خنک کن

آب به کار رفته در برج های خنک کن، به دلیل کاهش استفاده از مواد اسیدی و حذف مواد کروماته، چالش بیشتری را پیش روی متخصصین و تکنسین ها قرار می دهد. پایش مقدار هدایت الکتریکی و PH آب برج خنک کن، برای حفظ وضعیت مناسب تصفیه آب، امری حیاتی به شمار می آید. هر چند بسیاری از سیستم ها دارای تجهیزات کنترلی برای این شاخص ها هستند، اما امکان بروز اختلال در تجهیزات، همیشه وجود دارد. حتا بروز یک اختلال کوچک در سیستم، می تواند به سرعت باعث ایجاد رسوب در مبدل های حرارتی گردد.

رشد میکروبی

رشد میکروبی، یکی دیگر از جنبه های مهم در امر مدیریت برج های خنک کن به شمار می آید. میکروب ها می توانند باعث ایجاد خوردگی، انباسته شدن آلودگی و بروز بیماری گردند. میکروب کش های اکسید کننده (مانند کلر، برم و ید) مدت هاست که برای کنترل رشد میکروب ها مورد استفاده قرار می گیرند. پایش مقدار ORP (قابلیت کاهش اکسیداسیون)، به دلیل قابلیتی که در ارتباط دادن مقدار میلی ولت قرائت شده توسط دستگاه با قدرت سترون سازی آب دارد، بسیار مفید است.

باعث افزایش تشکیل رسوب می گردد.

آب بویلر

الزمات مربوط به آب به کار رفته در سیستم بویلر، بسته به اندازه، فشار، کاربرد و نوع آب تغذیه ای سیستم، می تواند از آب بسیار خالص تا آب دارای پیش از ۶۵۰۰ میکروزیمنس هدایت الکتریکی، متغیر باشد. زمانی که حداقل سیکل غلظت بدست آمد، با استفاده از یک ابزار اندازه گیری هدایت الکتریکی (هدایتسنج) می توان زمان بندی تخلیه آب در سیستم را به راحتی تعیین نمود. برای اجتناب از خطا قرائت، نمونه های برداشته شده باید حداقل تا دمای 160°F (حدود 70°C) سرد شوند و سپس اندازه گیری هدایت انجام شود.

کندانسه سی بویلر

در بسیاری از موارد، کندانسه سی بویلر برای تعیین وجود آلاینده های منتقل شده از آب بویلر و یا از خارج از سیستم، مورد آزمایش قرار می گیرد. کندانسه از آب تقریباً خالص تشکیل شده است و مقدار هدایت الکتریکی آن معمولاً بین ۲ تا ۱۰۰ میکروزیمنس قرار دارد. به دلیل پایین بودن مقدار هدایت الکتریکی در کندانسه، توصیه می شود از هدایتسنج دقیق با چند محدوده اندازه گیری استفاده شود تا دقیق اندازه گیری بالا برود.

هدایت الکتریکی

آزمایش هدایت الکتریکی، در واقع اندازه گیری توانایی محلول در انتقال جریان الکتریکی است. این شاخص معمولاً بر حسب میکروزیمنس بر سانتی متر ($\mu\text{S/cm}$) بیان می شود. آب خالص، رسانای الکتریکی ضعیفی است (با مقاومت الکتریکی 18200000 اهم بر سانتی متر). در واقع، مقدار مواد یونیزه شده (یا نمک های) محلول در آب است که مقدار هدایت الکتریکی آب را تعیین می کند. از آنجایی که بخش عمده ای از موادمعدنی محلول در آب همین ناخالصی های معدنی رسانا هستند، اندازه گیری هدایت الکتریکی می تواند نشانه ای مناسب از غلظت موادمعدنی در آب باشد.

PH

اندازه گیری PH محلول که همان اندازه گیری اسیدی یا قلیایی بودن آن است، یکی از مهم ترین شاخص های موثر بر تشکیل رسوب و خوردگی در بویلرها و سیستم های خنک کننده به شمار می آید. ناخالصی های مختلف که از موادمعدنی تشکیل شده اند، در PH های مختلف رفتار متفاوتی از خود نشان می دهند. آبی که دارای PH پایین است (خاصیت اسیدی دارد)، دارای قابلیت ایجاد خوردگی بوده و آب دارای PH بالا (قلیایی) نیز